

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator agregatów natryskowych (815501)

Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator agregatów natryskowych (815501)

Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator agregatów natryskowych (815501)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [878]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie, wykonywanie i ocenianie stopnia pokrycia skór w procesach wykończania i uszlachetniania skór.....	9
3.3. Kompetencje społeczne	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	10
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Operator agregatów natryskowych 815501

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Nie występują nazwy zwyczajowe zawodu.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8155 Fur and leather preparing machine operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Wortalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Hubert Chrzęszcz – Humal, Radom.
- Marcin Galardos – EWIMAR, Radom.
- Katarzyna Maćkowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Zbigniew Gregorczyk – Emeryt – były pracownik Technikum Przemysłu Skórzanego, Radom.
- Andrzej Kowalski – Jabur Eurochem, Książek Stary.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Jadwiga Rudecka – Polskie Towarzystwo Towaroznawcze, Radom.
- Jan Skiba – Stowarzyszenie Włókienników Polskich, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Operator agregatów natryskowych przygotowuje, obsługuje i konserwuje urządzenia do nakładania powłok wykończalniczych, w tym agregaty natryskowe¹ oraz rolkortery⁷, w procesie wykończania właściwego⁸ skór. Ocenia jakość przygotowania powierzchni skór do nakładania powłok. Kontroluje jakość nałożonej powłoki uszlachetniającej powierzchnię skóry.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Operator agregatów natryskowych należy do grupy zawodów o charakterze produkcyjno-usługowym. Celem pracy operatora jest uszlachetnienie powierzchni skóry poprzez wytworzenie na niej powłok o określonych cechach użytkowych i efektach wykończenia.

Operator agregatów natryskowych odpowiada za przygotowanie urządzeń do nakładania powłok wykończalniczych, dobór odpowiednich parametrów natrysku, w tym ciśnienia, filtrów oraz dysz, a także zadanie prawidłowego czasu suszenia kolejnych naniesień. W trakcie pracy operator monitoruje stan techniczny urządzeń, oraz kontroluje jakość nałożonych powłok metodami organoleptycznymi⁵.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **operatora agregatów natryskowych** polega m.in. na:

- ocenianiu stopnia przygotowania powierzchni skóry przed nałożeniem powłoki,
- przygotowywaniu roztworów do natrysku i ocenianiu ich jakości,
- dobieraniu parametrów i przygotowaniu urządzeń do pracy zgodnie z instrukcjami obsługi,
- kontrolowaniu i ocenianiu stanu technicznego i jakości pracy urządzeń,
- usuwaniu drobnych usterek w czasie pracy urządzeń,
- ocenianiu jakości naniesionej powłoki,
- czyszczeniu i konserwowaniu urządzeń,
- przestrzeganiu przepisów BHP, ppoż., ochrony środowiska i wewnętrznych norm jakościowych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Operator aparatów natryskowych pracuje w wydzielonych pomieszczeniach lub halach produkcyjnych zakładu garbarskiego (dziale wykończalni), które powinny mieć sprawną wentylację oraz dobre oświetlenie naturalne bądź sztuczne. Pomieszczenia do prowadzenia procesów wykończania skóry metodami natrysku, powinny posiadać także m.in.: wymagane instalacje, gniazda elektryczne, ujęcia wody zimnej i ciepłej, kanały ściekowe. Operator agregatów natryskowych

większość pracy wykonuje w środowisku, w którym obecne są: wilgoć, substancje chemiczne oraz opary, które mogą być szkodliwe dla skóry i układu oddechowego.

Praca w tym zawodzie jest regulowana instrukcjami wykonywania poszczególnych operacji, wynikającymi z procesu technologicznego. Operator samodzielnie wykonuje rutynowe, powtarzające się czynności, w wyniku czego jest to praca monotonna i wymagająca niekiedy wysiłku fizycznego. Współpraca i kontakt z innymi pracownikami są ograniczone do niezbędnych kontaktów służbowych, wynikających z danego etapu produkcyjnego.

<i>Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.</i>
--

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Operator agregatów natryskowych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- agregaty natryskowe,
- pistolety natryskowe⁶,
- kabiny natryskowe²,
- rolnokortery,
- pompy, kompresory,
- szczotki rozcierające apreturę,
- zbiorniki apretury,
- kubek Forda⁴ – stosowany w ocenie lepkości roztworu,
- narzędzia ręczne do mycia agregatów: szczotki, gąbki i wyciory.

Organizacja pracy

Operator agregatów natryskowych może pracować zwłaszcza w mikro-małych i średnich przedsiębiorstwach. W zależności od miejsca pracy, liczby osób zatrudnionych w zakładzie, specyfiki i wielkości produkcji może pracować indywidualnie lub zespołowo. Pracuje w podstawowym wymiarze godzin w systemie jedno-, dwu- lub trzymianowym. Jego praca jest okresowo nadzorowana przez bezpośredniego przełożonego lub właściciela przedsiębiorstwa.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Zagrożeniami w pracy **operatora agregatów natryskowych** są:

- w grupie czynników fizycznych: hałas emitowany przez urządzenia podczas pracy, prąd elektryczny pochodzący ze źle izolowanych przewodów lub uszkodzonych urządzeń używanych podczas pracy, ostre krawędzie części maszyn i urządzeń, które mogą przyczynić się do powstania urazów ciała,
- w grupie czynników chemicznych: roztwory chemikaliów, które mogą powodować reakcje uczuleniowe,
- w grupie czynników związanych z organizacją pracy: wymuszona pozycja ciała podczas wykonywania prac, mogąca powodować bóle pleców, ramion, monotoność pracy, czynności wielokrotnie powtarzające się, przenoszenie wyrobów, mogące przyczynić się do przeciążenia układu mięśniowo-szkieletowego.

Do występujących w zawodzie operator agregatów natryskowych chorób można zaliczyć: zatrucia ostre lub przewlekłe, reakcje alergiczne, choroby oczu, skóry, układu oddechowego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **operator agregatów natryskowych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność ruchowa,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność układu oddechowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- zmysł równowagi,
- rozróżnianie barw,
- czucie dotykowe,
- refleks,
- zręczność rąk;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- rozumowanie logiczne,
- uzdolnienia techniczne,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność utrzymywania pozytywnych relacji ze współpracownikami,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie);

w kategorii cech osobowościowych

- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do pracy indywidualnej,
- operatywność i skuteczność,
- odpowiedzialność za działania zawodowe,
- elastyczność i otwartość na zmiany,
- dbałość o jakość pracy,
- odporność na działanie pod presją czasu,
- radzenie sobie ze stresem,
- systematyczność,
- rzetelność,
- dokładność,
- zainteresowania techniczne,
- dbałość o czystość i porządek.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca **operatora agregatów natryskowych** wymaga długiego stania (często w pozycji wymuszonej), podnoszenia i przenoszenia materiałów, dlatego osoba ją wykonująca musi charakteryzować się dobrym stanem zdrowia i sprawnością fizyczną. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie do prac średnio ciężkich. Występują w niej również obciążenia umysłowe, związane np. z wykonywaniem zadań pod presją czasu, radzeniem sobie ze stresem.

Przeciwwskazaniami do pracy w zawodzie operator agregatów natryskowych są m.in.:

- alergia na środki chemiczne,
- dysfunkcje kończyn górnych i dolnych,
- zaburzenia równowagi,
- choroby neurologiczne powodujące gwałtowne niekontrolowane ataki,
- astma,
- zaburzenia widzenia i słuchu,
- dysfunkcje utrudniające komunikację oraz niepełnosprawność intelektualna.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) pracę w zawodzie **operator agregatów natryskowych** może wykonywać osoba, która:

- posiada wykształcenie zawodowe (branżowa szkoła I stopnia – dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) o profilu związanym z branżą skórzaną,
- ukończyła szkolenie organizowane w przedsiębiorstwie wykończającym wyroby skórzane,
- zdobyła doświadczenie w trakcie pracy,
- ukończyła kształcenie/szkolenie w zawodzie pokrewnym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Podjęcie pracy w zawodzie **operator agregatów natryskowych** ułatwiają:

- świadectwo potwierdzające kwalifikację AU.11 Wyprawianie skór, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym garbarz skór, uzyskane po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- dyplom potwierdzający kwalifikacje pełne w zawodzie (szkolnym) pokrewnym garbarz skór, uzyskany po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwo czeladnicze i/lub dyplom mistrzowski w zawodzie pokrewnym garbarz skór, nadawane w ramach kształcenia rzemieślniczego, po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnieniu operatora agregatów natryskowych są m.in.:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego),
- posiadanie uprawnień energetycznych i elektrycznych certyfikowanych przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich,

- posiadanie certyfikatów i świadectw potwierdzających udział w szkoleniach w zakresie różnych typów wykończeń i uszlachetniania powierzchni skórzanych,
- specjalistyczne uprawnienia do obsługi aparatów natryskowych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pracownik w zawodzie **operator agregatów natryskowych** może:

- rozpocząć pracę od stanowiska pomocnika, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko operatora,
- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, przy posiadaniu zdolności i umiejętności organizacyjnych oraz w zakresie współpracy z ludźmi – awansować na stanowisko brygadzysty nadzorującego pracę małego zespołu pracowników,
- dalej kształcić się w branżowej szkole I stopnia lub średniej (branżowa szkoła II stopnia lub technikum), a następnie po zdaniu matury i ukończeniu uczelni wyższej na kierunku związanym z zarządzaniem lub innym o charakterze technicznym awansować na stanowiska kierownicze,
- rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez kształcenie i/lub szkolenie w zawodach pokrewnych,
- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w branżowych szkoleniach organizowanych przez pracodawców i producentów aparatów natryskowych,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie wykończania skór.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **operator agregatów natryskowych** nie ma możliwości potwierdzenia kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzenia kwalifikacji pełnych w pokrewnym zawodzie szkolnym garbarz skór oraz kwalifikacji częściowej AU.11 Wyprawianie skór.

Alternatywną drogę potwierdzania kompetencji w zawodzie operator agregatów natryskowych oferuje system rzemieślniczego przygotowania zawodowego, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie pokrewnym garbarz skór lub garbarz skór bez włosa. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **operator agregatów natryskowych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik garbarz ^S	311912
Garbarz skór ^S	753501
Garbarz skór bez włosa	753502
Operator maszyn i urządzeń chemicznej obróbki skór	815502
Operator maszyn i urządzeń mechanicznej obróbki skór	815503

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **operator agregatów natryskowych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie i ustawianie maszyn i urządzeń do nakładania powłok.
- Z2 Obsługiwanie maszyn i urządzeń w czasie nakładania powłok.
- Z3 Kontrolowanie jakości nałożonej powłoki i dokumentowanie pracy.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie, wykonywanie i ocenianie stopnia pokrycia skór w procesach wykończania i uszlachetniania skór

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie, wykonywanie i ocenianie stopnia pokrycia skór w procesach wykończania i uszlachetniania skór obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie i ustawianie maszyn i urządzeń do nakładania powłok	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas przygotowania i ustawiania maszyn i urządzeń do nakładania powłok; - Zasady doboru maszyn i urządzeń do wykonywanych prac; - Rodzaje i budowę urządzeń do nakładania powłok; - Dokumentację technologiczną związaną z wykonywanym zadaniem zawodowym, instrukcje obsługi, poradniki, normy itp.; - Dokumentację techniczną obsługiwanych maszyn i urządzeń; - Oprządkowanie maszyn do nakładania powłok; - Zasady oceny stopnia jakości przygotowywania powierzchni skór, w zależności od rodzaju wykończenia; - Cykl technologiczny i parametry procesu nakładania powłok na powierzchnię skór.	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas przygotowania i ustawiania maszyn i urządzeń do nakładania powłok; - Dobierać maszyny i urządzenia niezbędne do wykonania pracy; - Rozpoznać i charakteryzować urządzenia do nakładania powłok i ich oprządkowanie; - Posługiwać się dokumentacją technologiczną związaną z wykonywanym zadaniem zawodowym, instrukcjami obsługi, poradnikami, normami itp.; - Posługiwać się dokumentacją techniczną maszyn i urządzeń; - Instalować wymagane narzędzia i oprządkowanie na maszynach; - Oceniać jakość przygotowania skór do wykończania właściwego; - Ustawiać przewidziane procesem technologicznym parametry nanoszenia powłok na powierzchnię skóry.
Z2 Obsługiwanie maszyn i urządzeń w czasie nakładania powłok	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas obsługi maszyn i urządzeń do nakładania powłok; - Procedury planowania kolejności czynności niezbędnych do wykonania prac; - Parametry technologiczne nakładania powłok wykończalniczych;	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas obsługi maszyn i urządzeń do nakładania powłok; - Zaplanować kolejność czynności niezbędnych do wykonania prac; - Kontrolować parametry technologiczne

- Rodzaje powłok stosowanych do wykończania skór; - Zasady ustalania liczby naniesień kolejnych warstw powłok; - Rodzaje zestawów apretur lub zestawów kryjących do wykończania skór; - Zasady dobierania zestawu kolorów wykończalniczych; - Programy komputerowe wspomagające dobór koloru lakieru; - Zasady kontroli międzyoperacyjnej³ (organoleptycznej), podczas nakładania apretur wykończalniczych; - Zasady magazynowania środków do wykończania skór; - Zasady czyszczenia i konserwacji urządzeń do nanoszenia powłok wykończalniczych.	podczas nanoszenia powłok; - Nakładać różne rodzaje powłok; - Ustalać liczbę naniesień warstw powłoki; - Dobierać zestawy apretur lub zestawów kryjących do wykończania skór; - Dobierać zestawy kolorów wykończalniczych; - Stosować programy komputerowe wspomagające dobór koloru lakieru; - Prowadzić kontrolę międzyoperacyjną (organoleptyczną), podczas nakładania apretur wykończalniczych; - Magazynować środki do wykończania skór; - Kontrolować prawidłowość działania agregatów natryskowych; - Czyścić i konserwować urządzenia do nanoszenia powłok wykończalniczych.
--	---

Z3 Kontrolowanie jakości nałożonej powłoki i dokumentowanie pracy	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas kontrolowania jakości nałożonych powłok; - Wady powłok wykończalniczych; - Zasady kontroli końcowej po nałożeniu apretur wykończalniczych; - Sposoby prowadzenia wewnątrzzakładowej dokumentacji technologicznej procesów wykończania; - Zasady oceny poprawności i jakości wykonanych prac.	- Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas kontrolowania jakości nałożonych powłok; - Rozpoznawać wady powłok wykończalniczych; - Prowadzić kontrolę końcową po nałożeniu apretur wykończalniczych; - Prowadzić wewnątrzzakładową dokumentację technologiczną; - Oceniać poprawność i jakość wykonanych prac.

3.3. Kompetencje społeczne

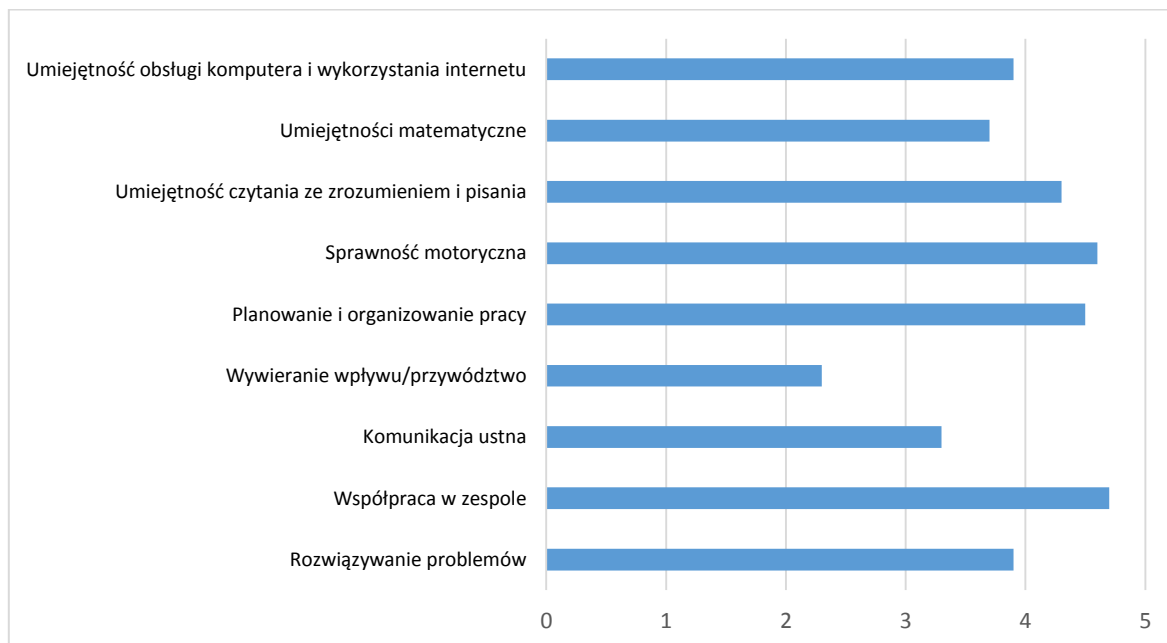
Pracownik w zawodzie **operator agregatów natryskowych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań oraz za powierzony sprzęt i narzędzia, wykorzystywane na stanowisku pracy podczas wykonywania prac natryskowych.
- Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zespole uczestniczącym w procesie wykończania właściwego skór.
- Oceniania zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, występującego w procesie wykończania właściwego skór.
- Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych dotyczących wykończania właściwego skór metodami natryskowymi.
- Dbania o porządek na stanowisku pracy operatora agregatów natryskowych.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych związanych z obsługą agregatów natryskowych.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową oraz normami, przyjętymi w środowisku pracy.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **operator agregatów natryskowych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **operator agregatów natryskowych**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **operator agregatów natryskowych** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Operator agregatów natryskowych może być zatrudniony m.in. w:

- przedsiębiorstwach, w których wykorzystuje się agregaty natryskowe do wytwarzania powłok wykończalniczych w procesie produkcji skór,
- zakładach prowadzących usługi w zakresie czyszczenia i renowacji skór i wyrobów skórzanych,

- zakładach przetwarzających skóry wyprawione,
- garbarniach,
- zakładach kaletniczych.

Obecnie (2019 r.) według Barometru zawodów zawody związane z garbarstwem należą do grupy zawodów zrównoważonych, liczba dostępnych miejsc pracy jest względnie stała, co daje szansę na podjęcie zatrudnienia w tym zawodzie.

Operator agregatów natryskowych posiadający doświadczenie zawodowe może założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bазie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **operator agregatów natryskowych**.

Kształcenie w zawodzie pokrewnym (szkolnym) garbarz skór oferują branżowe szkoły I stopnia. Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji AU.11 Wyprawianie skór, które mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikację AU.11 potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu operator agregatów natryskowych można także uzyskać w systemie rzemieślniczego przygotowania zawodowego, w zawodzie pokrewnym garbarz skór i garbarz skór bez włosa. Tytuły czeladnika i mistrza w tych zawodach, po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu, potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania również suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe) oraz Izby Rzemieślnicze (do świadectwa czeladniczego i dyplomu mistrzowskiego), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Operator agregatów natryskowych może pozyskiwać wiedzę i doskonalić swoje umiejętności, biorąc udział w specjalistycznych szkoleniach organizowanych przez:

- przedsiębiorstwa świadczące usługi w zakresie malowania natryskowego w ramach szkoleń wewnętrznych, kierowanych zarówno dla pracowników, jak i kandydatów do pracy,
- producentów i dystrybutorów profesjonalnych agregatów natryskowych.

Szkolenia są również oferowane na wolnym rynku usług edukacyjnych. Przykładowa tematyka szkoleń:

- obsługa agregatu natryskowego – malowanie natryskowe,
- organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych,
- nowe technologie malowania agregatami natryskowymi,
- metody garbowania skór w aspekcie poprawy ich właściwości,
- bezpieczeństwo i higiena pracy podczas pracy z agregatami natryskowymi.

Organizatorzy szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Operator agregatów natryskowych może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury i czasopism branżowych, jak również uczestnicząc w pokazach i warsztatach organizowanych przez producentów agregatów natryskowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **operator agregatów natryskowych** jest zróżnicowane w zależności miejsca pracy – zatrudnienia, jak również od doświadczenia i umiejętności i kształtuje się najczęściej na poziomie od 2300 zł do 2800 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na pełen etat.

Miesięczne wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie pokrewnym garbarz – garbarz skór kształtuje się na poziomie od 2700 zł do 3800 zł.

Poziom wynagrodzenia uzależniony jest m.in. od:

- wielkości przedsiębiorstwa,
- systemu pracy i wynagrodzeń w danym przedsiębiorstwie,
- stażu pracy,
- posiadanych umiejętności,
- doświadczenia zawodowego,
- wykształcenia,
- regionu zatrudnienia.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **operator agregatów natryskowych** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- słabo słyszających, głuchych i głuchoniemych (03-L), pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych,
- z innymi chorobami i dysfunkcjami, które nie uniemożliwiają wykonywania pracy operatora agregatów natryskowych w pełnym wymiarze czasu pracy, np. niektórymi chorobami układu pokarmowego (08-T), chorobami układu moczowo płciowego (09-M), chorobami układu oddechowego i krążenia (07-S), niektórymi innymi chorobami (11-I).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO: <https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. poz. 1632).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. poz. 1468).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 lipca 2001 r. w sprawie trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych (Dz. U. Nr 79, poz. 849, z późn. zm.).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Duda I., Marcinkowska E.: Towaroznawstwo wyrobów skórzanych i futrzarskich. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej, Kraków 2001.
- Lasek W., Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. II. Wykończanie. WSiP, Warszawa 1985.
- Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. Wyższa Szkoła Inżynierska, Radom 1984.
- Smirnow W., Pawłowa M., Śmiechowski K., Gajewski M.: Vademecum garbarza. Instytut Technologii Eksploatacji, Radom 1996.
- Śmiechowski K.: Produkcja skór a ochrona środowiska. Politechnika Radomska, Radom 1998.
- Śmiechowski K., Żarłok J.: Projektowanie zakładu w przemyśle lekkim na przykładzie garbarni. Organizacja procesu produkcji-maszyny-urządzenia-technologie. Politechnika Radomska, Radom 2000.
- Śmiechowski K., Werpachowski W., Żarłok J.: Wybrane problemy zarządzania w przedsiębiorstwie przemysłu lekkiego na przykładzie garbarni. Systemowe i procesowe podejście do zarządzania. Organizacja procesu produkcji – Maszyny – Urządzenia – Technologie. Politechnika Radomska, Radom 2009.
- Śmiechowski K.: Technologie proekologiczne w wybranych procesach obróbki skór. Politechnika Radomska, Radom 2000.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Czasopismo branżowe: Przegląd włókienniczy: włókno-odzież-skóra: <http://www.przegladowlokienniczy.pl>
- Pneumatig – Lider w pneumatyce: <http://blog.pneumatig.pl/malowanie-natryskowe-wskazowki-dla-poczatkujacych>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal branżowy: http://www.polishleather.biz/pl/10,tradeNews_list.html
- Portal branżowy: http://www.ekoportal.gov.pl/fileadmin/Ekoportal/Pozwolenia_zintegrowane/BREF/1_Dokument_referencyjny_BREF_Garbowanie_skor_TAN.pdf
- Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy: <http://monitorpolski.gov.pl/mp/2019/276/M2019000027601.pdf>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Związek Rzemiosła Polskiego. Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ**7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)**

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).

Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Agregat natryskowy	Maszyna do nakładania powłoki wykończalniczej poprzez natryskiwanie specjalnymi pistoletami natryskowymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Lasek W., Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. II. Wykończanie. WSiP, Warszawa 1985

2	Kabina natryskowa	Zamknięta komora, wykorzystywana w małych zakładach garbarskich do natrysku skór.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Lasek W., Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. II. Wykończanie. WSiP, Warszawa 1985
3	Kontrola międzyoperacyjna	Czynności i oznaczenia kontrolne mające na celu badanie prawidłowego przebiegu kolejnych operacji technologicznych w procesie malowania skór. Badania przeprowadza się bezpośrednio na stanowisku pracy w czasie trwania lub zaraz po zakończeniu kolejnej fazy produkcji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Iwanowski J., Persz T.: Garbarstwo. Cz. I. WSiP, Warszawa 1979
4	Kubek Forda (lepkościomierz)	Naczynie służące do pomiaru lepkości cieczy, np. farb ciekłych, lakierów. Jest szczególnie przydatny podczas przygotowywania farb i lakierów do nakładania natryskowego pistoletem powietrznym, gdzie istotne jest przygotowanie mieszaniny roboczej rozcieńczonej do odpowiedniej lepkości.	http://multiserw-morek.pl/products,pozostale_urzadzenia,kubek_forda_lepkościomierz [dostęp:31.03.2019]
5	Metoda organoleptyczna	Metoda oceny, jakości produktów za pomocą zmysłów: wzroku, węchu, dotyku na podstawie oględzin.	https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/Metoda%20organoleptyczna.html [dostęp: 31.03.2019]
6	Pistolet natryskowy	Przyrząd z uchwytem pistoletowym do rozpylania i natryskiwania rozpylonej substancji, służy do farbowania powierzchni skórzanых oraz do nakładania środków konserwujących i lakierów utwardzających top coat.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/pistolet%20natryskowy.html [dostęp: 31.03.2019]
7	Rolkorter	Maszyna do nakładania powłoki wykończalniczej poprzez nalewanie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Lasek W., Persz T.: Technologia wyprawy skór. Cz. II. Wykończanie. WSiP, Warszawa 1985
8	Wykończanie właściwe	Jest to zbiór wielu operacji, takich jak: przygotowanie powierzchni, apreturowanie, prasowanie, nakładanie powłok lakierniczych czy zmiękczenie.	Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. Wyższa Szkoła Inżynierska, Radom 1984

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.